

provincie limburg

BIJLAGE 1

Beschrijving van de Opdracht:

“Opdracht doorontwikkeling bestuurscultuur Provincie Limburg”

Aanbestedende dienst: Provincie Limburg
Bezoekadres: Limburglaan 10, 6229 GA, Maastricht
Postadres: Postbus 5700, 6202 MA, Maastricht
Website: <https://www.limburg.nl>

Aanbestedingskenmerk: 176923
Datum: 11-5-2021

Copyright © Provincie Limburg

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de provincie Limburg.

Inhoud

1.	Aanleiding onderzoeksopdracht	3
2.	Programma Bestuurscultuur	3
3.	Programmacommissie	4
4.	Opdracht	5

1. Aanleiding onderzoeksopdracht

In het recente verleden is Limburg meermaals geconfronteerd met kwesties, waarbij de integriteit van bestuurders in het openbaar bestuur in het geding is gekomen vanwege (de schijn van) belangenverstrengeling. Sinds 2019 betreft het zaken rond de inzet van oud-politici in adviesfuncties, grondtransacties in het kader van Ruimte voor Ruimte, de nevenfunctie van voormalig gedeputeerde Koopmans en meest recent de vermeende misstanden rond rechtspersonen van IKL-bestuurder (en voormalig gedeputeerde) dhr. Vreken. Naar aanleiding van de laatstgenoemde kwestie is binnen Provincie Limburg een bestuurscrisis ontstaan. Het college van Gedeputeerde Staten (GS) en de commissaris van de Koning zijn opgestapt.

Met ingang van 19 april 2021 is de heer Remkes benoemd als waarnemend-commissaris van de Koning. De minister van BZK heeft hem een bestuurlijke opdracht meegegeven, zoals beschreven in de brief van 16 april 2021 (**BIJLAGE 1a**). Onderdeel van deze bestuurlijke opdracht is het leggen van het fundament voor een omslag in de bestuurscultuur, in het bijzonder het integriteitsbesef, waarbij desgewenst met behulp van externe deskundigheid een sterkte-zwakte-analyse kan worden uitgevoerd.

De minister vraagt de waarnemend-commissaris van de Koning te onderzoeken wat de achterliggende oorzaken zijn van het geschonden imago van de provincie Limburg en van het geschonden aanzien van het openbaar bestuur:

“Het gaat er niet slechts om dat integriteitsregels op papier staan, maar vooral ook om de daadwerkelijke naleving daarvan. Hoe zijn checks en balances feitelijk georganiseerd, kunnen PS hun controlerende taak goed uitvoeren, hoe is de relatie tussen bestuur en ambtenarij, zijn gemaakte afspraken voldoende helder zodat (de schijn van) belangenverstrengeling wordt voorkomen? Politiek en bestuur dienen hierop te reflecteren en de dialoog met de samenleving aan te gaan. Voor burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen moet zichtbaar zijn dat de provincie verandert en dat de overheid zich als een betrouwbare, transparante en integere partner opstelt.”

2. Programma Bestuurscultuur

Op 11 mei 2021 heeft het college van Gedeputeerde Staten besloten om te starten met een Programma Bestuurscultuur. Het programma heeft een tweeledig doel:

1. Het in kaart brengen van:
 - mogelijke integriteitskwesties, onregelmatigheden en bestuurlijk deviante gedragingen in het openbaar bestuur van Limburg in de periode 2011 tot 2021;
 - de lessen die daaruit te trekken zijn;
 - bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur.
2. Het in kaart brengen van de in de periode 2011 tot 2021 reeds getroffen maatregelen en best practices binnen het openbaar bestuur in Limburg gericht op het bevorderen en waarborgen van een integer openbaar bestuur.

Dit programma kent de volgende afbakening:

- Het gaat in dit programma om zaken waarbij Limburgse bestuurders betrokken waren en/of zijn. Naast de GS- en PS-leden van de Provincie Limburg kan het derhalve ook gaan om activiteiten/projecten van bestuurders bij gemeenten, het waterschap en deelnemingen, voor zover de Provincie Limburg bij deze activiteiten betrokken was/is, of vanuit het college van GS en/of de commissaris van de Koning een rol vervulde. Het gaat derhalve om zaken die passen binnen het handelingsperspectief van het provinciaal bestuur i.c. zaken die passen binnen rollen, taken en bevoegdheden van het provinciaal bestuur.

- Het programma richt zich op het in kaart brengen van onregelmatigheden, integriteitsschendingen en/of bestuurlijk afwijkend gedrag. Daarbinnen kunnen o.a. (niet-limitatief) de volgende deelaspecten worden onderzocht: bestuurscultuur/bestuurssijl, checks and balances in besluitvormingsprocedures (waaronder collegiale besluitvorming en tegenspraak) en bestuursrelaties met externe partijen/netwerken.
- Het programma beoogt een foto van de Limburgse bestuurscultuur op te leveren, met een sterkte- en zwakte-analyse en perspectief op verbetering in de vorm van concrete bouwstenen voor een gewenste nieuwe bestuurscultuur. Focus ligt daarbij op het naar boven halen van zaken die op dit moment nog niet bekend zijn. Indien nodig kan de commissie aanbevelen om individuele integriteitstekwesties nader te onderzoeken.
- Het programma richt zich op de periode 2011-2021, vanuit de veronderstelling dat mogelijke integriteitstekwesties vanuit deze periode ook in de huidige praktijk nog effect (kunnen) hebben. Dit tijdsbestek bestrijkt derhalve vier bestuursperioden: 2011-2012; 2012-2015; 2015-2019; 2019-2021.

3. Programmacommissie

Ten behoeve van het Programma Bestuurscultuur zal een onafhankelijke programmacommissie worden ingesteld door Gedeputeerde Staten. De waarnemend CdK zal als opdrachtgever fungeren van de programmacommissie. De programmacommissie bestaat uit maximaal 3 leden. Aan een extern bureau zal een opdracht worden verstrekt om de programmacommissie tijdens het onderzoek te faciliteren.

Het college van Gedeputeerde Staten zal de leden van de programmacommissie werven op basis van de volgende drie profielen:

- A. Financieel / juridisch / governance.
- B. Bestuurskundige / politicoloog.
- C. Ervaren bestuurder of topambtenaar binnen het openbaar bestuur

Aan een extern bureau zal, conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid, een opdracht worden verstrekt om de programmacommissie tijdens het onderzoek te faciliteren.

Binnen 6 maanden vanaf heden (indicatief) dient het onderzoeksgedeelte van het programma te worden opgeleverd (in de vorm van een rapportage) en dienen de uitkomsten daarvan inclusief de aanbevelingen te zijn besproken met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

4. Meldpunt

Tijdens het onderzoek wordt zowel extern (aan burgers, andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven, etc.) als intern (aan statenleden, bestuurders, ambtenaren) de gelegenheid gegeven vertrouwelijk melding te maken van bestuurlijk deviant gedrag, onregelmatigheden en andere zaken rondom integriteit en mogelijke belangenverstengeling in de afgelopen 10 jaren. Daarnaast zullen op initiatief van de programmacommissie interviews worden afgenomen om te komen tot nadere duiding, reflectie en perspectief.

Het meldpunt is ingesteld in de vorm van de e-mailbox meldpuntbestuurscultuur@prvlimburg.nl die onder de informatiebeveiliging van de Provincie Limburg staat. De meldingen worden vertrouwelijk behandeld. De meldingen kunnen niet anoniem worden ingediend. De programmacommissie dient namelijk de mogelijkheid te hebben om contact op te nemen met de melder voor nadere duiding en weging van de melding. De programmacommissie zal bepalen of een melding binnen de scope van het programma valt en dus in het kader van het programma bestuurscultuur behandeld wordt.

5. Opdracht

De opdracht aan het extern bureau bestaat uit het faciliteren van de Programmacommissie. Tot de faciliterende werkzaamheden behoren in ieder geval:

- Het aandragen van bestuurskundige onderzoeksmethoden en -modellen waarmee de bestuurscultuur in het openbaar bestuur in Limburg nader kan worden geduid.
- Het vervullen van de secretarisrol voor (de vergaderingen van) de programmacommissie.
- Het adviseren van de programmacommissie bij de wijze van behandeling en de analyse van de meldingen die via het meldpunt programma bestuurscultuur worden ingediend.
- Het organiseren, voorbereiden en verslagleggen van interviews door de programmacommissie.
- Het adviseren van de programmacommissie bij het doen van aanbevelingen op basis van de meldingen bij het meldpunt en de door de programmacommissie afgenomen interviews.
- Het onder aansturing van de programmacommissie schrijven van de uiteindelijke rapportage over de Limburgse bestuurscultuur conform de eerder genoemde afbakening.
- Het ondersteunen van de programmacommissie bij het presenteren van en communiceren over de rapportage aan het college van Gedeputeerde Staten en aan Provinciale Staten.

Verder gelden de volgende randvoorwaarden:

- De door het college van Gedeputeerde Staten te benoemen programmacommissie is eindverantwoordelijk voor de uiteindelijk op te leveren rapportage. Dit betekent dat opdrachtnemer de eindrapportage onder aansturing van de programmacommissie zal opstellen.
- De meldingen via het meldpunt programma bestuurscultuur dienen te allen tijde vertrouwelijk te worden behandeld. De opdrachtnemer zal in de gelegenheid worden gesteld om van deze meldingen kennis te nemen onder voorwaarde dat deze vertrouwelijkheid in acht wordt genomen. Dit zal ook in de overeenkomst van opdracht worden opgenomen.

De opdrachtnemer dient aan de volgende criteria te voldoen:

- Aantoonbaar ruime ervaring met het onderzoeken van integriteitskwesties in het openbaar bestuur en het doen van aanbevelingen daaromtrent.
- In staat om een opdracht te verrichten in de context van een bestuurscrisis, (landelijke) media-aandacht en politieke belangstelling.
- Bestuurskundige kennis en achtergrond om bestuursculturen te kunnen duiden.
- In de gelegenheid om direct na gunning van de opdracht te starten en vervolgens in ieder geval 6 maanden beschikbaar te zijn, met een eventuele uitloop van 2 maanden (tot 1 januari 2022) indien de programmacommissie dit nodig acht.